

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVACIYALAR
VAZIRLIGI
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
QORAQALPOG'ISTON TIBBIYOT INSTITUTI

Ro'yxatga olindi:

№ BQ.24/15-4/3.10

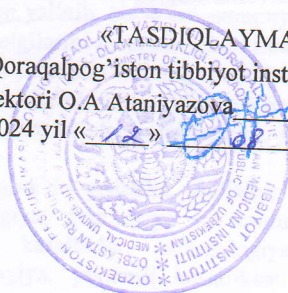
2024 yil « 12 » 08

«TASDIQLAYMAN»

Qoraqalpog'iston tibbiyot instituti

rektori O.A Ataniyazova

2024 yil « 12 » 08

«DERMATOVENEROLOGIYA»
MODUL DASTURI

4

Bilim sohasi:	900000	- Sog'liqni saqlash va ijtimoiy ta'minoti
Ta'lim sohasi:	910000	- Sog'liqni saqlash
Ta'lim yo'nalishi:	60911100	- Xalq tabobati

Nukus – 2024

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	Kreditlar	
Mehnat gigiyensi	2024-2025	7	2	
Fan/modul turi	Ta'lim tili		Haftadagi dars soatlari	
Majburiy	Qorag'alpoq/o'zbek/rus		6	
Fanning nomi	Semestr	Auditoriya Mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
Dermatovenerologiya	7	36	36	72

I. O'quv fanining dolzarbligi va oliy kasbiy ta'limdagi o'rni

Ushbu fan dasturi O'zbekiston Respublikasi Davlat ta'lim standartlari va bakalavriat ta'lim yo'nalishi malaka talablariga asoslangan holda tuzilgan. Umumiy shifokorlarni tayyorlash, ularning ilmiy dunyoqarishini shakllantirishdanihimin rol o'ynovchi dermatovenerologiya fanining ushbu dasturi zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o'qitish jarayonida qo'llagan holda, talabani nazariy ma'lumotidan boshlang'ich amaliy ko'nikmalarni bajarishga o'rgatib va o'ttirilgan ko'nikmalarni zamonaviy tibbiy texnologiyalar orqali klinik amaliyot bilan uyg'unlashtirgan holda qo'llashga imkon yaratib, bo'lg'usi umumiy amaliyot vrachlarida klinik fikrlash, kasallik va uning belgilarini asoslash uchun zamin yaratib beradi. Dermatovenerologiya fan va klinik jixatdan terining funksiyalarini va strukturasini normada va patologiyada o'zgarishlarini, ichki azolar va tizimlarning patologiyasini teri bilan uzviy bog'lanishini, har xil teri kasalliklarini, jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalarni o'rganadi.

Mazkur fan o'quv rejadagi tibbiy biologiya va genetika, biofizika, tibbiy va biologik kimyo, odam anatomiyasi, fiziologiya, gistologiya va immunologiya, mikrobiologiya va parazitologiya, ichki kasalliklar, allergologiya, klinik immunologiya, fizioteriya, klinik farmakologiya, yuqumli kasalliklar va asab kasalliklari fanlaridan o'zlashtirilgan bilimlarga asoslanadi.

II. O'quv fanining maqsadi va vazifasi

Dermatovenerologiya fanini o'qitishdan maqsad –bo'lajak UASh amaliyotida kerak bo'ladigan o'quv, ilmiy adabiyot va ma'lumotnomalar bilan mustaqil ravishda ishlay bilishi, bolalar va kattalardagi teri, teri hosilalari, shilliq qavatlarning tug'ma va orttirilgan xastaliklarini, zamburug'li va o'sma kasalliklarini va jinsiy yo'l bilan yuqadigan kasalliklarini (JYBYuk) mustakil ravishda aniqlashni o'rgatish, teri va shilliq qavatlarning patologik xolatlarida mustaqil ravishda birinchi tibbiy yordamni ko'rsata oladigan yuqori malakali mutaxassislar – umumiy amaliyot shifokorlari tayorlash.

Fanning vazifasi:

- dermatovenerologiya fani haqida tushuncha berish;
- talabalarining nazariy ma'lumotidan boshlang'ich amaliy ko'nikmalarni bajarish darajasiga qadamma-qadam o'rgatish;
- zamonaviy pedagogik texnologiyalarni dars jarayoniga tadbiq etib, talabani klinik fikrlash va bilimni saqlash darajasini oshirish;
- dermatologik va venerologik zamonaviy tekshirish usullari xakida tushunchaga ega bo'lish;
- teri va og'iz bo'shlig'i shilliq qavatining klinik anatomiyasi, dermatozlar va

jinsiy aloqa yo'li bilan yuqadigan kasalliklarni etiopatogenezi, klinik kechishi, tekshirish usullari va taqdoslash diagnozi, zamonaviy davolash usullari bo'yicha bilimlarni shakllantirish.

-katalar va bolalarning teri va og'iz shilliq qavatini yallig'lanish, allergik va zamburug' kasalliklarini davolash qoidalariga, teri va tanosi kasalliklarini oldini olish chora tadbirlari va dispansertashirish qoidalariga, teri-tanosil dispanseriga davolashga yotkazish uchun ko'rsatmalarni aniqlashni, profilaktik chora-tadbirlar ko'rsatish va axoli orasida sog'lom turmush tarzini targ'ibot qilishga o'rgatish.

Fan bo'yicha talabalarning bilim ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi.

Talaba:

- teri va og'iz bo'shlig'i shilliq qavatlarning tekshirish usullari;
- birlamchi va ikkilamchi morfologik elementlarni aniqlay olish;
- tashxis ko'yishda asosiy fenomen va sinamalarni o'tkazish usullari;
- OIV/OITS va zaxm kasalliklarini aniqlashda serologik tekshiruvlar hamda zamburug', gonokokk va trixomonadalarini aniqlashda mikroskopik tekshiruvlar uchun patologik materiallar olish usullari;
- onadan bolaga infeksiyani o'tishga olib keladigan omillar;
- teri kasalliklarining mahalliy davolash tamoyillari;
- anafialktik shok, o'kir eshakemi, Kvinke shishida tez yordam ko'rsatish usullari;

- tibbiyot xujjatlarni olib borish va laborator-uskunaviy tekshiruvlarning natijalarini taxlil qilish tamoyillari, vazifalarini aniqlay bilish, laborator va instrumental tekshirish usullari yordamida klinik tekshiruv o'tkazish xaqida *tasavvurga ega bo'lishi*;

Bular bilan bir qatorda talaba:

- asosiy kasallikning klinik kechishini o'ziga xos xususiyatlarini aniqlay bilish;
- asoratlar va yo'ldosh kasalliklarni aniqlay bilish;
- O'zbekiston Respublikasida qabul qilingan kasalliklar tasnifiga muvofiq klinik tashxisni taritlash va asoslash;
- kasallik rivojlanishining individual va patologik xususiyatlarini xisobga olgan xolda kompleks taktikani aniqlash;
- vaqtincha ishga qobiliyatsizlikni ekspertizasini o'tkazish;
- reabilitasion, profilaktik, sanitar-gigienik va epidemiyaga qarshi tadbirlar rejasini ishlab chiqish, dispanser ko'zatuvin o'tkazishi;
- kasallik tarixini yozishni *bilishi va ulardan foydalana olishi*;
- bemorni professional ko'ruvi (Status localis);
- dermografizm aniqlash;
- diaskopiya;
- Kebner fenomenini aniqlash;
- Ulkxem to'rini aniqlash;

- siydik chiqarish kanalidan surtma olish;
- akantolirikI sank xujayralariga tekshirish;
- pufaklar suyuqligini eozinofillarga tekshirish;
- Balsen sinamasi;

- yara yuzasidan rangsiz trepomemaga tekshirish uchun surtma olish uslubi;
- Kerton Selsni aniqlash;
- Asbo-Gansen simptomini aniqlash;
- Minor sinamasi;
- Misuda sinamasi;
- Olma jele simptomini aniqlash;
- Pospelov simptomi (zond cho'qish simptomi) aniqlash;
- Gansen tayogchalariga surtma olish;
- Borovski tanachalariga surtma olish;
- Bene-Mesherskiy simptomini aniqlash;
- Yaddason sinamasi;
- Tompson sinamasini o'tkazishni *bilishi va ulardan foydalana olishi*;
- Dermografizmini aniqlash;
- Maxalliy davolash - namlash - xo'llash (primochka) qo'yish texnikasi
- Qo'tir kanasini izlash
- Psoriaz diagnostik uchlilni aniqlash
- Ulkxema to'rini aniqlash
- Balsen sinamasini aniqlash
- Nikolskiy simptomini aniqlash;
- Moxovda sezgirlilni aniqlash testi kabi *amaliy ko'nikmalariga (shu jumladan klinik amaliy ko'nikmalariga) ega bo'lishi kerak*.

III. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

1-mavzu. Dermatolarni umumiy klinik belgilari va patomorfologiyasi, birlamchi va ikkilamchi morfologik toshmalari.

Dermatozlar umumiy simptomatikasi va patomorfologiyasi tug'risida tushunchalar berish. Tashxislash asoslari haqida talim berish. Birlamchi va ikkilamchi morfologik elementlar haqida talim berish va og'iz shilliq qavati kasalliklarini davolash asoslari to'g'risida bilimlarni shakllantirish. Yosh bolalarda ikkilamchi morfologik elementlar, tashxislash va qiyosiy tashxislash tug'risida bilimlar berish. Bola yoshidagi o'ziga xosx ususiyatlar to'risida bilimlarni shakllantirish. Status lokalis bo'yicha tavsiflash.

2-mavzu. Terining yuqumli kasalliklari (pidermiyalar, dermatozoonozlar, mikrozar).

Dermatozoonozlar va pidermiyalarda umumiy simptomatikasi va patomorfologiyasi turida tushunchalar berish. Tashxislash asoslari haqida ta'lim berish. Ko'tirva bitlash haqida ta'lim berish. Ushbu dermatozlarni davolash asoslari to'rtida bilimlarni shakllantirish. Yosh bolalarda mahalliy va umumiy davolash asoslari va ularning farqi haqida tushunchalar berish. Dermatozoonozlar va pidermiyalarda birlamchi va ikkilamchi morfologik elementlar, tashxislash va qiyosiy tashxislash to'rtida bilimlar berish. Bola yoshidagi o'ziga xos xususiyatlar to'rtida bilimlarni shakllantirish. Status lokalis bo'yicha tavsiflash. **Dermatitlar.** **Ekzema.** Toksikodermiyalarda. Eshakemi. Talabalar dermatit, toksikodermiya, ekzema va neyrodermatoz kasalliklarida zamonaviy tashxislash, qiyosiy tashxislash va optimal davoni aniqlash masalalariga o'rtatish. Dermatit, toksikodermiya, ekzema va neyrodermatoz kasalliklari tasnifi berish. Kasalliklar etiopatogenezi va bola yoshidagi o'ziga xos xususiyatlari to'rtida bilimlarni shakllantirish. Klinik ko'rinishlari, simptomlar, sindromlarni berish.

3-mavzu. Papulyoz dermatozlar. Neyrodermatozlar (psoriaz, qizil yassi temiratk, neyrodermit, atopik dermatit, qichima).

Talabalarni psoriaz, qizil yassi temiratk, atopik dermatit kasalliklarida zamonaviy tashxislash, qiyosiy tashxislash va optimal davoni aniqlash masalalariga o'rtatish. Psoriaz, qizil yassi temiratk, neyrodermatozlarni tasnifi berish. Kasalliklar etiopatogenezi, ularning rivojlanishida ekzogen va endogen omillar ahamiyatini va bola yoshidagi o'ziga xos xususiyatlari to'rtida bilimlarni shakllantirish -klinik ko'rinishlari, ushbu dermatozlarni mahalliy va umumiy davosini o'rtatish.

4-mavzu. Jinsiy yul bilan yuqadigan infeksiyalar. Zaxm kasalligining umumiy kechishi, zamonaviy tasnif, zaxmning mikrobiologiyasi va epidemiologiyasi. Birlamchi, ikkilamchi, uchlamchi, tug'ma zaxm.

Talabalarni JYBYul tasnifi, kasalliklar etiopatogenezi, ularning rivojlanishida ekzogen va endogen omillar ahamiyatini, klinik ko'rinishlari kasalliklarida zamonaviy tashxislash, qiyosiy tashxislash va optimal davoni aniqlash masalalariga, so'z va so'zaksiz uretirler kasalliklari bor bemorlar ko'rigi, ularni toshmalarni aniqlash, turi sinamalarni o'rtatishni, davosidagi farqlar, ushbu kasalliklarni umumiy davosini, gosptalizatsiyaga ko'rsatmalar, mehnatgaga layoqatligini aniqlashni o'rtatish.

IV. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar 50% nazariy va 50% amaliy qismdan iborat bo'lgan holda o'rtatiladi.

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Dermatozlarni umumiy klinik belgilari va patomorfologiyasi. Teri va shilliq qavatning anatomiyasi va gistologiyasi. Teri kasalliklari va JYBYul bilan og'rtigan bemorlarni tekshiruv ushblari. Dermatozlarning rivojlanishini endogen va ekzogen

omillari. Birlamchi va ikkilamchi morfologik toshmalar. Teri kasalliklarini aniqlash, umumiy va mahalliy davolashning prinsiplari. Bolalarda teri va teri hostialarini anatomiya va gistologiyasi.

2. Pidermiyalarda. Xusnbuzar. Dermatozoonozlar. Terining yirindi kasalliklarining klinik tasnifi. Strepto-, stafildermiyalar, aralash pidermiyalarda. Oddiy xusnbuzar. Qo'tir, bitlash.

3. Allergodermatozlar. Dermatitlar. Toksikodermiyalarda. Oddiy va allergik kontaktli dermatitlar. Toksikodermiyalarda, sulfanilamid eritemasi. Ko'p shaklli eksudativ eritema. Eshakemi. Ekzema. Neyrodermatozlar. Chin ekzema, mikrobi ekzema, seboreyali, professional va bolalar ekzemasini. Atopik dermatit. Neyrodermit -chegaralangan va tarqalgan klinik turlari, qichima, strofulyus.

4. Papulyoz dermatozlar. Psoriaz, qizil yassi temiratk. Terining virusli infeksiyalari. OITS. Oddiy uchug, o'rab oluvchi temiratk. Yuqumli mollusk, o'tkir uchli kondilomalar, so'gallar. OITSda teri kasalliklari. Pufakli dermatozlar. Akantolitik po'rsildok yara. Dyring uchugsimon dermatiti. Lever pemfigoidi. Pufakli dermatozlarni taqqoslash tashxisi.

5. Terining zamburug'i infeksiyalari. Keratomikozlar, dermatomikozlar, kandidozlar. Onixomikozlar. Moxov, teri leishmaniozi, teri sili. Kollagenozlar. Disxromiyalar. Sklerodermiya. Qizil yugurik. Dermatomioz. Vitiligo. Xloazmalar. Lentigo. Onkodermatologiya asoslari. Rak oldi kasalliklari. Yaxshi va yomon sifatli teri o'smalari. Xeylilar.

6. Jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalar. Zaxm kasalligining umumiy kechishi, JYBYul zamonaviy tasnifi, zaxmning mikrobiologiyasi va epidemiologiyasi, etiopatogenezi. Zaxmdagi immunitet. Birlamchi zaxm. Klinik-laborator va serologik diagnostika. Ikkilamchi zaxm. Yashirin zaxm. Zaxmga duchor bo'lgan bemorlarni davolash asoslari, dispansertizatsiyasi. Kasallarni faol aniqlash va serologik nazorat. Uchlamchi zaxm. Tug'ma zaxm. Zaxmdagi ichki azolalar va asab tizimining shikastlanishi. So'z va so'zaksiz uretirler. Asoratlangan va noasoratlangan so'z. Trixomoniaz. Xlamidioz.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihatlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o'rtuvchi tomondan o'rtatiladi.

Amaliy mashg'ulot davomida aniq bir mavzularni nazariy jihatdan chuqur o'rtanish, uslubiy jihatdan dolzarb bo'lgan mavzularni chuqur taxli qilish, alohida muommolar bo'yicha ilmiy jihatdan ishlab chiqish magasida savol-javob, sunbat, doklad va referatlarni muhokama qilish, yozma nazorat ishtarini olish, vaziyatli masalalarni muhokama qilish va test savollariga javob berish orqali egallaniadi. Shu bilan birga mashg'ulot davomida talabaga yo'natirilgan innovatsion pedagogik texnologiyalardan: keys-siadi (CBL), muommoga yo'natirilgan o'rtish (PBL), guruharga yo'natirilgan o'rtish (TBL), rolli o'yinlar, "miyaga hujum" metodi,

guruhlarda diskussiya metodi, kombinasiyalangan savol-javob, kichik guruhlarda o'qitish metodi va simulyacion texnologiyalar va prezentatsiyalardan foydalangan holda nazariy bilimlarni mustakamlash lozim.

Amaliy mashg'ulotlarni o'tkazishda quyidagi didaktik tamoyillarga amal qilinadi:

- Amaliy mashg'ulotlarni maqsadini aniq belgilab olish;
- O'qituvchining imovasion, pedagogik faoliyati bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirish imkoniyatlariga talabalarda qiziqish uyg'otish;
- Talabada natijani mustaqil ravishda qo'lga kiritish imkoniyatini ta'minlash;
- Talabani nazariy-metodik jihatdan tayyorlash.

Dermatovenereologiya fani bo'yicha klinik amaliyotni o'tish davrida talabalar amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirishlari ko'zda tutilgan.

Amaliy ko'nikmalar ro'yxati:

1. Dermografizmini aniqlash;
2. Mahalliy davolash – namlash—xo'llash (primochka) qo'yish texnikasi
3. Qo'tir kanasini izlash
4. Psoriaz diagnostik uchlikni aniqlash
5. Ulkexema to'rini aniqlash
6. Balser sinamasini aniqlash
7. Nikolskiy simptomini aniqlash
8. Moxovda sezgirlikni aniqlash testi;

O'quv klinik amaliyotni tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Talabalarning "Dermatovenereologiya" fani bo'yicha klinik amaliyoti ta'lim jarayonining 50%ini tashkil qiladi va amaliy mashg'ulotlar Respublika teri-tanosil klinik kasalxonasi va Toshkent viloyati teri-tanosil dispanseri maslahat poliklinikasi dermatovenereolog xonasi va stasionar bo'limida o'tkaziladi.

Amaliy mashg'ulotda amaliy ko'nikmalarga o'rgatish jarayoni batafsil rejalashtiriladi va bir necha bosqichni o'z ichiga oladi:

1. Birinchi bosqich – mashg'ulotning maqsadi va vazifalaridan kelib chiqqan holda o'rganilayotgan amaliy ko'nikmani o'rganish motivasion asosi aniqlanadi, uning nazariy jihatlarini muhokama qilinadi. Amaliy ko'nikmalarni amalga oshirish uchun kerakli asbob-anjomlar ishlash mexanizmi, ishlatish qoidalari bilan talabar tanishtiriladi.

Birinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedrada barcha asbob anjomlar mavjud va ishchi holatda bo'lishi lozim.

2. Ikkinchi bosqich – amaliy ko'nikmani namoyish qilib berish va ko'p marta mashq qilish. Bu bosqichni amalga oshirish uchun amaliy ko'nikmalarni qadamma

qadam algoritmi pedagog tomonidan va videofilmlar orqali namoish etiladi, algoritim asosida bosqichma bosqich to'g'ri bajarishga alohida e'tibor qaratiladi. Talaba amaliy ko'nikmani mustakil, biroq pedagog nazorati ostida mu'ayjalar, trenajyorlar, fantomlar va maneknlarda, ko'p marta mashq qilib o'rganadilar. Boshida barcha bosqichlarini alohida, keyinchalik umumlashtirgan xolda to'liq va to'g'ri bajara olgandan so'ng bemorda qo'llashga ruhsat beriladi (imitasion trening).

Ikkinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedra tomonidan ishlab chiqilgan amaliy ko'nikmalar qadamma qadam algoritmi va videofilmi, o'quv-uslubiy qo'llanmasi, bajarish sxemasi yoki texnikasi va h.k., baholash mezonlari ishlab chiqilgan bo'lishi lozim. Mu'ayjalar, trenajyorlar, fantomlar va maneknlar, imitatorlar, asbob anjomlar bo'lishi lozim va kerakli shart sharoitlar (maksimal darajada ish sharoitiga yaqin modelashtirilgan) yaratilishi lozim. Bu bosqichda pedagog nazorat qiladi va kerak bo'lganda talabalar ishidagi xatoliklarni to'g'irlaydi. Bu jarayonda talaba harakatlari videotasvirga olinib o'ziga namoyish etilishi, tanqidiy muhokama qilinishi mumkin. Talaba, uning xatosi nimada ekanligini, o'qituvchiga va boshqa talabalarga tushuntirib beradi va so'ngra muolajani takrorlaydi. Interfaollik shunda namoyon bo'ladi, bunda boshqa talabalar ekspert sifatida chiqishda va o'qitilayotgan talabaning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashda ishtirok etadilar. Amaliy ko'nikma afomatizm darajasigacha etkazilishi maqsadga muvofiq.

3. Uchinchi bosqich - o'rganilgan bilim va amaliy ko'nikmani bemorda qo'llash. Bu bosqichda talaba o'zlashtirilgan bilim va amaliy ko'nikmani turli xil klinik xolatlarda (shu jumladan shoshilinch holatlarda) qo'llashga, olingan natijalarni tahlil qilishga va shu ma'lumotlar asosida harakat taktikasini belgilashga pedagog nazoratida o'rgatiladi.

Uchinchi bosqichni amalga oshirish uchun kafedra tomonidan ishlab chiqilgan o'quv, uslubiy qo'llanmalar, fotosuratlar, vaziyatli masalalar va testlar to'plami, keyslar, klinik protokollar, diagnostika va davolash standartlari, o'rgatuvchi kasallik tarixlari va ambulator kartalar va x.q. ishlatilishi lozim. Interfaollik shunda namoyon bo'ladi, bunda boshqa talabalar natqat ekspert sifatida chiqishda va o'qitilayotgan talabaning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashda balki komandada ishlashda ishtirok etadilar.

4. To'rtinchi bosqich – hulosa. Bu bosqichda pedagog talaba tomonidan olingan bilim va egallagan ko'nikmani bemorlarda, turli xil vaziyatlarda, faoliyat jarayonida to'g'ri va to'liq qo'llay olishga ishonch hosil qilishi kerak va shunda amaliy ko'nikma o'zlashtirildi deb hisoblanadi.

To'rtinchi bosqichni amalga oshirish uchun talaba bemor bilan mustaqil ishlashi pedagog tomonidan nazorat qilinadi, tibbiy hujjatlarni, kasallik tarixini yozib himoya qilganda baholanadi.

Mashg'ulot so'ngida o'qituvchi har bir talabaning amaliy ko'nikmani o'zlashtirganligini tasdiqlaydi. Talaba amaliy ko'nikmani o'zlashtira olmagan

vaziyatlarda, mashg'uloidan tashqari vaqtda mustaqil o'zlashtirish tavsifiya etiladi va pedagogga qayta topshiradi. Talaba barcha amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirgan holda fanni o'zlashtirgan hisoblanadi.

Laboratoriya ishlari tashkil etish bo'yicha ko'rsatmalar

Fan bo'yicha laboratoriya ishlari namunaviy o'quv reja da ko'zda tutilmagan.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsifiya etiladigan mavzular:

1. Teri kasalliklarini aniqlash, umumiy va mahalliy davolashning prinsiplari. Bolalarda teri va teri hosilalarini anatomiya va gistologiyasi.
2. Strepto-, stafildermiyalar, aralash piodermiyalar. Oddiy xusnubuzar. Qo'tir, bitlash.
3. Allergodermatozlar. Dermatitlar. Toksikodermiyalar. Oddiy va allergik kontaktli dermatitlar. Toksikodermiyalar, sulfanilamid eritemasi. Ko'p shaklli eksudativ eritema.
4. Eshakemi. Ekzema. Neyrodermatozlar. Chin ekzema, mikrobi ekzema, seboroeyali, professional va bolalar ekzemas.
5. Papulyoz dermatozlar. Psoriaz, qizil yassi temirakti.
6. Terining virusli infeksiyalari. OITS. Oddiy uchug, o'rab oluvchi temirakti. Yuqumli mollusk, o'tkir uchli kondiomalar, so'gallar. OITSda teri kasalliklari.
7. Puflakli dermatozlar. Akantolitik po'rsildog yara. Dyrting uchugsimon dermatiti. Puflakli dermatozlarni taqqoslash tashxisi
8. Terining zamburug'li infeksiyalari. Keratomikozlar, dermatomikozlar, kandidozlar. Onixomikozlar.
9. Moxov, teri leysmaniozi.
10. Kollagenozlar. Disxromiyalar. Vitiligo. Sklerodermiya. Qizil yugurik.

11. Jinsiy yo'l bilan yuqadigan infeksiyalar. Zaxim kasalligining umumiy kechishi, JYBYU zamonaviy tasnifi, zahimning mikrobiologiyasi va eridemiologiyasi, etioratogenezi.

Fan bo'yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqari o'tkaziladi.

Talaba mustaqil ishini tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi:

Fan bo'yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqari o'tkaziladi. Mustaqil ishini tayyorlashda faning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsifiya etiladi:

- Bemorlar kursiyasida davolovchi yoki navbatchi shifokor bilan nazorat qilishda ishtirok etish;
- Darslik va o'quv qo'llamalar bo'yicha fan bo'blari va mavzularini o'rganish;
- Simulyatsion o'quv klinik kompyuter dasturlar bilan ishlash;
- Aytim nazariy mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish;
- Berilgan mavzu bo'yicha axborot (referat) tayyorlash;
- Fanning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalarda, maqolalar) bo'yicha ishlash va matruzal qilish;
- Ilmiy maqola, anjumaniga matruza tezislarini tayyorlash;
- Vaziyatli va klinik muammolarga yo'naltirilgan vaziyatli masalalar echish;
- Keys (real klinik vaziyatlar va klinik vaziyatli masalalar asosida case-study) echish;
- Grafik organayzerlar ishlab chiqish va to'ldirish;
- Krossvordlar tuzish va echish;
- Prezentatsiya va videoroliklar tayyorlash hamda mustakili ish jarayonida keng qo'llash va h.k.

- tarqatma materiallar bo'yicha matruzal qismini o'zlashtirish;
- avtomatlashtirilgan o'rgatuvchi va nazorat qiluvchi tizimlar bilan ishlash;
- yangi texnikalarni, apparaturlarni, jarayonlar va texnologiyalarni o'rganish;
- talabning o'quv-ilmiy-tadqiqot ishlari bajarish bilan bog'liq bo'lgan fanlar bo'limlari va mavzularni chuqur o'rganish;
- faol va muammo o'qitish uslubidan foydalaniladigan o'quv mashg'ulotlari;
- masofaviy (distanstion) ta'lim fanni faol o'zlashtirishda talabalarni olimpiada, tanlovlar, ko'rgazma, anjumanlar va boshqa tadbirlarda ishtirok etish.

Fan bo'yicha kurs ishi (loyihasi)

Fan bo'yicha kurs ishi o'quv rejasida ko'zda tutilmagan.

VI. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalar

Asosiy adabiyotlar

1. Скрипкин Ю.К., Кубанова А.В., Акимов В.Г. Кожные и венерические болезни. Учебник. -Москва, "ТЭОТАР Медиа" 2011г.
2. Родионов А.Н., Заславский Д.В., Сыдыков А.А. Дерматология. Иллюстрированное руководство по клинической диагностике. – Москва. "Граница". 2018 г.
3. Eshboev E.X., Tashkenbaeva U.A., Teri-tanosil kasalliklari va ularning laboratoriya tashxisoti. Darslik. Toshkent. – "Navro'z". 2018y.
4. Vaisov A.Sh., Teri-tanosil kasalliklari. Darslik. - Toshkent, "Yangi asr avlodi". 2009y.

5. Arifov S.S., Eshbaev E.X. Teri-tanosil kasalliklar. Darslik. - Toshkent. "Ensiklopediya". 1997 y.

Qo'shimcha adabiyotlar

6. Atif Hasnain Kazmi. Color atlas of clinical dermatology. New Delhi, India. "Jaypee Brothers Medical Pub" 2015 g.
7. Олимова О.Ю., Кожные и венерические болезни. Учебник. – Москва. "Практическая медицина". 2015г.
8. Чеботарев В.В., Тамразова О.Б., Чеботарева Н.В., Одинец А.В., Дерматовенерология. Учебник. – Москва. "ТЭОТАР Медиа". 2013г.
9. Pasicla J.S., Ramji Gupta. Illustrated Textbook of Dermatology. New Delhi, India. "JP Medical Ltd". 2013y.
10. Короткий Н.Г. Кожные и венерические болезни. Учебник. – Москва. "Медицинское информационное агентство". 2011 г.
11. Скрипкин Ю.К., Бутов Ю.С., Дерматовенерология. Национальное руководство. – Москва. "ТЭОТАР Медиа". 2009 г.
12. Скрипкин Ю.К., Кубанова А.В., Акимов В.Г. Кожные и венерические болезни. Учебник. – Москва. "ТЭОТАР Медиа" 2009г.
13. Ананьев О.Л., Анисимова Е.В. Кожно-венерические заболевания. Учебник. "ЭКСМО", 2006 г.
14. Полг К. Бакстон Дерматовенерология. Учебник. Россия. "Бином", 2005 г.
15. Элинояр Е. Сан. Дерматология. 100 случаев из практики. Учебник. Россия. "Бином", 2001 г.

Ijtimoiy – siyosiy adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizning mard va olijanob xalqimiz bilan birga qutalmiz. O'zbekiston matbuot va axborot agentligining "O'zbekiston" nashriyot matbaa ijodiy uyi. 2017 y.
2. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik-har bir gahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston matbuot va axborot agentligining "O'zbekiston" nashriyot matbaa ijodiy uyi. 2017 y.
3. Mirziyoyev Sh.M. Erkin va favolop, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. O'zbekiston matbuot va axborot agentligining "O'zbekiston" nashriyot matbaa ijodiy uyi. 2016 y.

Internet saytlari:

1. www.mediasheva.ala.ru//dermatol//derm-mn.htm;
2. www.matrx.ucdavis.edu//DOI.html;

3. www.cc.emory.edu//WHSCIV/medweb.dermatology.html;
4. www.Mosby.com//Mosby//Periodicals//medical//CPDm/dm/html;
5. www.skindex.com;
6. www.apa-assn.org/journals/standing//derm/denhome.htm;
7. www.Crawford.com//epo/mm wz/woz 1d.html.
8. www.ziyouet.uz;
9. www.info@minzdrav.uz;
10. [www.info@tmn.uz](mailto:info@tmn.uz).

Modul dasturi Qoraqalpog'iston tibbiyot institutida ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.
Institut kengashi bayonnomasi № 11 12.08.24

Modul dasturi bo'yicha ma'sullar:

Janibekov J.J

«Yuqumli kasalliklar va dermavenerologiya» kafedrası mudiri, t.f.n

Uebergenova U.D.

«Yuqumli kasalliklar va dermavenerologiya» kafedrası assistenti

Aynazarova R.K

«Yuqumli kasalliklar va dermavenerologiya» kafedrası assistenti

Taqrizchilar:

Ataxanova D. O

-QTL, "Gigiena va atrof-muhit, epidemiologiya" kafedrası assistenti PhD.

Eshanov M.K

Qoraqalpog'iston Respublikasi RIKDIAMTMMF bosh shifokori, t.f.n